

PARTEA I IMPOZITE DIRECTE

Capitolul I Impozitarea persoanelor fizice

1. Directiva Consiliului din 3 iunie 2003 privind impozitarea veniturilor din economii sub forma plăților de dobânzi (2003/48/CE)

publicată în
JO nr. L 157 din 26 iunie 2003, p. 38

modificată și completată prin:

- Directiva Consiliului din 26 aprilie 2004 (JO nr. L 168 din 1 mai iunie 2004, p. 35)
- Decizia 2004/587/CE a Consiliului din 19 iulie (JO nr. L 257 din 4 august 2004, p. 7)
- Directiva 2006/98/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006 (JO nr. L 363 din 20 decembrie 2006, p. 129).

Consiliul Uniunii Europene,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 94,

având în vedere propunerea Comisiei ¹⁾,

având în vedere avizul Parlamentului European ²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ³⁾,

¹⁾ JO nr. C 270 E din 25 septembrie 2001, p. 259.

²⁾ JO nr. C 47 E din 27 februarie 2003, p. 553.

³⁾ JO nr. C 48 din 21 februarie 2002, p. 55.

Directiva 2003/48/CE

întrucât:

- (1) Articolele 56-60 din tratat garantează libera circulație a capitalurilor.
- (2) Veniturile din economii sub formă de plăți de dobânzi la creanțe reprezintă venituri impozabile pentru rezidenții tuturor statelor membre.
- (3) În temeiul articolului 58 alineatul (1) din tratat, statele membre au dreptul să aplice dispozițiile pertinente din legislația lor fiscală care fac distincția între contribuabilii care nu se află în aceeași situație în ceea ce privește rezidența lor sau locul în care le sunt investite capitalurile, precum și să adopte toate măsurile indispensabile pentru prevenirea încălcării actelor cu putere de lege și a normelor administrative, în special în domeniul fiscal.
- (4) Dispozițiile din legislația fiscală a statelor membre care au rolul de a combate abuzurile sau fraudele nu ar trebui să reprezinte, conform articolului 58 alineatul (3) din tratat, un mijloc de discriminare arbitrară sau o restricționare deghizată a liberei circulații a capitalurilor și a plăților în sensul articolului 56 din tratat.
- (5) În absența coordonării regimurilor naționale privind impozitarea veniturilor din economii sub forma plății unor dobânzi, în special în ceea ce privește tratamentul dobânzilor percepute de nerezidenți, rezidenții statelor membre au de multe ori posibilitatea, în momentul de față, să evite orice formă de impozitare a dobânzilor percepute în alt stat membru decât cel în care își au domiciliul.
- (6) Această situație are ca rezultat, în circulația capitalurilor dintre statele membre, denaturări incompatibile cu piața internă.
- (7) Prezenta directivă se bazează pe consensul obținut la Consiliul European de la Santa Maria da Feira din 19 și 20 iunie 2000 și la sesiunile ulterioare ale Consiliului Ecofin din 26 și 27 noiembrie 2000, 13 decembrie 2001 și 21 ianuarie 2003.
- (8) Obiectivul final al prezentei directive este să permită ca veniturile din economii, sub forma plății unor dobânzi efectuate într-un stat membru în favoarea unor beneficiari efectivi, care sunt persoane fizice cu domiciliul în alt stat membru, să fie într-adevăr impozitate conform dispozițiilor legale ale celui de-al doilea stat membru.
- (9) Obiectivul final al prezentei directive poate fi atins cu mai multă ușurință dacă se dirijează plățile dobânzilor efectuate de agenți economici sau atribuite agenților economici stabiliți în statele membre către beneficiari reali sau în contul unor beneficiari reali, care sunt persoane fizice rezidente într-un alt stat membru.

(10) Având în vedere că obiectivul prezentei directive nu poate fi realizat în mod satisfăcător de statele membre în absența unei coordonări a regimurilor naționale de impozitare a economiilor șică, prin urmare, el poate fi mai bine atins la nivel comunitar conform principiului subsidiarității enunțat în articolul 5 din tratat, Comunitatea are dreptul să adopte măsuri. Conform principiului proporționalității enunțat în articolul la care s-a făcut referire, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea acestor obiective.

(11) *Agentul plătitor* este agentul economic care plătește dobânzi beneficiarului efectiv sau atribuie plata dobânzilor în folosul imediat al acestuia din urmă.

(12) Definițiile noțiunii de plată a dobânzilor și a regimului agentului plătitor trebuie să conțină, dacă este cazul, o trimitere la Directiva Consiliului 85/611/CEE din 20 decembrie 1985 de coordonare a actelor cu putere de lege, și a actelor administrative privind anumite organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM)¹⁾.

(13) Domeniul de aplicare a prezentei directive ar trebui limitat la impozitarea veniturilor din economii sub forma plății dobânzilor la creanțe și ar trebui să excludă, printre altele, chestiunile legate de impozitarea pensiilor și a serviciilor de asigurări.

(14) Obiectivul final, și anume acordarea dreptului la impozitarea efectivă a dobânzilor plătite în statul membru în care beneficiarul efectiv își are rezidența fiscală, poate fi atins datorită schimbului de informații între statele membre privind plata dobânzilor.

(15) Directiva 77/799/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1977 privind asistența reciprocă a autorităților competente din statele membre în domeniul impozitelor directe și indirecte²⁾ oferă deja statelor membre o bază pentru schimburile de informații în scopuri fiscale în privința veniturilor incluse în directiva în cauză. Directiva menționată anterior trebuie să continue să se aplice acestui tip de schimb de informații în paralel cu prezenta directivă, în măsura în care aceasta din urmă nu face derogare de la dispozițiile enunțate în prima directivă.

¹⁾ JO nr. L 375 din 31 decembrie 1985, p. 3 Directivă, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2001/108/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO nr. L 41, 13.2.2002, p. 35).

²⁾ JO nr. L 336 din 27 decembrie 1977, p. 15. Directivă, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Actul de aderare din 1994.

Directiva 2003/48/CE

(16) Schimbul automat de informații între statele membre privind plățile dobânzilor la care se face referire în prezenta directivă permite impozitarea efectivă a acestor plăți în statul membru în care beneficiarul efectiv își are rezidența fiscală, în conformitate cu dispozițiile legale naționale ale acestui stat membru. Este necesar, prin urmare, să se prevadă ca statele membre care fac schimb de informații în temeiul prezentei directive să nu poată să recurgă la posibilitatea de a limita schimbul de informații menționată la articolul 8 din Directiva 77/799/CEE.

(17) Din cauza unor diferențe structurale, Austria, Belgia și Luxemburg nu sunt în măsură să aplice schimbul automat de informații simultan cu celelalte state membre. Pe durata unei perioade de tranziție, dat fiind că reținere la sursă poate garanta un nivel minim de impozitare efectivă, în special cu o rată care crește progresiv până la 35%, aceste trei state membre trebuie să aplice reținerea la sursă a veniturilor din economiile prevăzute în prezenta directivă.

(18) Pentru a evita orice diferențe de tratament, Austria, Belgia și Luxemburg nu sunt obligate să aplice schimbul automat de informații înainte de a se garanta de către Confederația Elvețiană, Principatul Andorra, Principatul Liechtenstein, Principatul Monaco și Republica San Marino un schimb efectiv de informații, la cerere, privind plățile dobânzilor.

(19) Aceste state membre trebuie să transfere cea mai mare parte a încasărilor lor din reținerea la sursă în statul membru de reședință al beneficiarului efectiv al dobânzilor.

(20) Aceste state membre ar trebui să prevadă un mecanism care să permită beneficiarilor reali, rezidenți fiscali ai altor state membre, să evite aplicarea acestei rețineri la sursă autorizând în acest scop agentul lor plătitor să comunice informații privind plata dobânzilor sau prezentând un certificat eliberat de autoritatea competentă din statul membru în care își au rezidența fiscală.

(21) Statul membru în care beneficiarul efectiv își are rezidența fiscală trebuie să procedeze astfel încât să fie eliminate toate impozitățile duble ale plăților dobânzilor care ar putea să rezulte din perceperea reținerii la sursă, în conformitate cu modalitățile descrise în prezenta directivă. În acest scop, statul membru trebuie să acorde un credit fiscal egal cu valoarea reținerii la sursă până la concurența sumei reprezentând impozitul datorat pe teritoriul său și să ramburseze eventualul excedent al acestei rețineri beneficiarului efectiv. Statul membru poate totuși, în

loc să aplice acest mecanism al creditului fiscal, să acorde o rambursare a reținerii la sursă.

(22) Pentru a evita perturbarea piețelor, prezenta directivă nu ar trebui să fie aplicată, în timpul perioadei de tranziție, plăților dobânzilor la anumite titluri de creanțe negociabile.

(23) Prezenta directivă nu ar trebui să constituie un obstacol în calea percepției de către statele membre a reținerilor la sursă, altele decât cele reglementate de prezenta directivă, pentru dobânzile produse pe teritoriul lor.

(24) Atât timp cât Statele Unite ale Americii, Elveția, Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino și teritoriile dependente sau asociate în cauză ale statelor membre nu aplică toate măsuri echivalente sau aceleași măsuri ca cele prevăzute în prezenta directivă, scurgerea de capital către aceste țări și teritorii ar putea periclita realizarea obiectivelor prezentei directive. Prin urmare, este necesar ca directiva să se aplice începând cu data la care toate aceste țări și teritorii aplică măsurile menționate anterior.

(25) Comisia trebuie să prezinte Consiliului, o dată la trei ani, un raport privind funcționarea directivei și să îi propună, dacă este cazul, modificările care se dovedesc a fi necesare pentru a asigura mai eficient o impozitare efectivă a veniturilor din economii și pentru a elimina denaturarea concurenței.

(26) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale, precum și principiile recunoscute în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene,

Adoptă prezenta directivă:

Capitolul I. Dispoziții introductive

Art. 1. Obiectiv. (1) Obiectivul final al prezentei directive este să permită ca veniturile din economii, sub forma plății unor dobânzi efectuate într-un stat membru în folosul unor beneficiari reali, persoane fizice, rezidenți fiscali ai altui stat membru, să fie efectiv impozitate în conformitate cu dispozițiile legale din cel de-al doilea stat membru.

(2) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că agenții plătitori care și-au stabilit sediul pe teritoriul lor îndeplinesc

sarcinile cerute pentru punerea în aplicare a prezentei directive, indiferent de locul unde s-a stabilit debitorul creanței care produce dobânzi.

Art. 2. Definiția beneficiarului efectiv. (1) În sensul prezentei directive, termenul „*beneficiarului efectiv*” desemnează orice persoană fizică căreia i se plătesc anumite dobânzi sau orice persoană fizică căreia i se atribuie plata unor dobânzi, cu excepția cazului în care aceasta face dovada că plata nu a fost efectuată sau atribuită în folosul său, aflându-se în una dintre următoarele situații:

(a) aceasta acționează ca agent plătitor în sensul articolului 4 alineatul (1) sau

(b) aceasta acționează în numele unei persoane juridice, al unei entități ale cărei beneficii sunt impozitate în temeiul dispozițiilor generale privind regimul fiscal al întreprinderilor, al unui OPCVM autorizat în conformitate cu Directiva 85/611/CEE sau al unei entități menționate în articolul 4 alineatul (2) din prezenta directivă și, în acest ultim caz, comunică denumirea și adresa acestei entități agentului economic care efectuează plata dobânzilor și care, la rândul său, transmite aceste informații autorității competente din statul membru unde își are sediul sau

(c) aceasta acționează în numele unei alte persoane fizice care este beneficiarul efectiv și comunică agentului plătitor identitatea acestui beneficiar efectiv în conformitate cu articolul 3 alineatul (2).

(2) Dacă un agent plătitor dispune de informații care sugerează că persoana fizică destinatară a plății unor dobânzi sau căreia îi este atribuită plata unor dobânzi poate să nu fie beneficiarul efectiv și dacă această persoană fizică nu se încadrează nici la litera (a), nici la litera (b) din alineatul (1), acesta ia măsurile rezonabile pentru a stabili identitatea beneficiarului efectiv în conformitate cu articolul 3 alineatul (2). Dacă agentul plătitor nu este în măsură să identifice beneficiarul efectiv, acesta consideră că persoana fizică în cauză este beneficiarul efectiv.

Art. 3. Identificarea și determinarea domiciliului beneficiarilor efectivi. (1) Fiecare stat membru adoptă și asigură aplicarea pe teritoriul său a modalităților care îi permit agentului plătitor să identifice beneficiarii efectivi și rezidența acestora în sensul articolelor 8-12.

Acste modalități trebuie să fie conforme cu standardele minime stabilite la alineatele (2) și (3).

(2) Agentul plătitor stabilește astfel identitatea beneficiarului efectiv, pe baza unor standarde minime care diferă în funcție de data la care au început relațiile dintre agentul plătitor și beneficiarul dobânzilor:

(a) în cazul relațiilor contractuale instituite înainte de 1 ianuarie 2004, agentul plătitor stabilește identitatea beneficiarului efectiv, reprezentată de nume și adresă, din informațiile de care dispune, în special în temeiul reglementărilor în vigoare în statul unde își are sediul și al dispozițiilor din Directiva 91/308/CEE a Consiliului din 10 iunie 1991 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor ¹⁾;

(b) în cazul relațiilor contractuale instituite sau al tranzacțiilor efectuate în lipsa unor relații contractuale, începând cu 1 ianuarie 2004, agentul plătitor stabilește identitatea beneficiarului efectiv, reprezentată de nume, adresă și, dacă există, număr de identificare fiscală atribuit de statul membru unde își are rezidența fiscală. Aceste elemente sunt stabilite pe baza pașaportului sau a cărții de identitate oficiale prezentate de beneficiarul efectiv. Dacă nu figurează în pașaport sau în cartea de identitate oficială, adresa se stabilește pe baza oricărui document justificativ prezentat de beneficiarul efectiv. Dacă numărul de identificare fiscală nu apare în pașaport, în cartea de identitate oficială sau în orice alt document justificativ, cum ar fi, eventual, certificatul de rezidență fiscală prezentat de beneficiarul efectiv, identitatea este completată prin menționarea datei și a locului nașterii stabilite pe baza pașaportului sau a cărții de identitate oficiale.

(3) Agentul plătitor stabilește reședința beneficiarului efectiv pe baza unor standarde minime care diferă în funcție de începutul relațiilor dintre agentul plătitor și beneficiarul dobânzilor. Sub rezerva elementelor menționate în continuare, se consideră că reședința este situată în țara în care beneficiarul efectiv își are adresa permanentă:

(a) în cazul relațiilor contractuale stabilite înainte de 1 ianuarie 2004, agentul plătitor determină reședința beneficiarului efectiv pe baza informațiilor de care dispune, în special în temeiul reglementărilor în vigoare în statul în care își are sediul și al Directivei 91/308/CEE;

(b) în cazul relațiilor contractuale instituite sau al tranzacțiilor efectuate în lipsa unor relații contractuale, începând cu 1 ianuarie 2004,

¹⁾ JO nr. L 166, din 28 iunie 1991, p. 77. Directivă, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2001/97/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO nr. L 344, din 28 decembrie 2001, p. 76).

agentul plătitor stabilește reședința beneficiarului efectiv pe baza adresei menționate în pașaport sau în cartea de identitate oficială sau, dacă este necesar, pe baza oricărui document justificativ prezentat de beneficiarul efectiv, conform următoarei proceduri: pentru persoanele fizice care prezintă un pașaport sau o carte de identitate oficială eliberate de un stat membru și care declară că sunt rezidenți ai unei țări terțe, domiciliul se stabilește pe baza unui certificat de rezidență fiscală eliberat de autoritatea competentă din țara terță în care persoana fizică declară că este rezidentă. În lipsa prezentării unui astfel de certificat, se consideră că domiciliul se află în statul membru care a eliberat pașaportul sau orice alt act de identitate oficial.

Art. 4. Definiția agentului plătitor. (1) În sensul prezentei directive, se înțelege prin „agent plătitor” orice agent economic care plătește dobânzi sau atribuie plata unor dobânzi în folosul imediat al beneficiarului efectiv, indiferent dacă acest agent economic este debitorul creanței care generează dobânzile sau agentul economic însărcinat de debitor sau de beneficiarul efectiv să plătească dobânzile sau să atribuie plata acestora.

(2) Orice entitate cu sediul într-un stat membru căreia îi sunt plătite sau atribuite dobânzi în folosul beneficiarului efectiv este considerată, de asemenea, agent plătitor în momentul plății sau al atribuirii acestei plăți. Prezenta dispoziție nu se aplică dacă agentul economic are motive să creadă, pe baza unor elemente edificatoare oficiale prezentate de entitate, că:

(a) aceasta este o persoană juridică, cu excepția persoanelor juridice menționate în alineatul (5) sau

(b) beneficiile acesteia sunt impozitate în temeiul dispozițiilor generale privind fiscalitatea întreprinderilor sau

(c) aceasta este un OPCVM autorizat în conformitate cu Directiva 85/611/CEE.

Un agent economic care plătește dobânzi sau atribuie plata unor dobânzi unei astfel de entități cu sediul într-un alt stat membru și care este considerată agent plătitor în temeiul prezentului alineat comunică autorității competente din statul membru unde își are sediul denumirea și adresa entității, precum și valoarea totală a dobânzilor plătite sau atribuite acesteia; autoritatea competentă în cauză transmite apoi aceste informații autorității competente din statul membru unde își are sediul entitatea.

(3) Entitatea menționată la alineatul (2) poate, cu toate acestea, opta să fie tratată în sensul aplicării prezentei directive ca un OPCVM menționat în alineatul (2) litera (c). Dacă recurge la această opțiune, entității în cauză i se eliberează de către statul membru unde își are sediul un certificat, pe care aceasta, la rândul ei, îl prezintă agentului economic.

Statele membre stabilesc modalitățile precise de aplicare a acestei opțiuni pentru entitățile stabilite pe teritoriul lor.

(4) În cazul în care agentul economic și entitatea menționată la alineatul (2) își au sediul în același stat membru, acest stat membru ia măsurile necesare pentru a asigura că entitatea îndeplinește dispozițiile din prezenta directivă atunci când acționează în calitate de agent plătitor.

(5) Persoanele fizice excluse de la aplicarea alineatului (2) litera (a) sunt:

(a) în Finlanda: avoin yhtiö (Ay) and kommandiittiyhtiö (Ky)/öppet bolag and kommanditbolag;

(b) în Suedia: handelsbolag (HB) and kommanditbolag (KB).

Art. 5. Definiția autorității competente. În sensul prezentei directive, prin „*autoritate competentă*” se înțelege:

(a) pentru fiecare stat membru, autoritatea sau autoritățile notificate de aceste state Comisiei și

(b) pentru țările terțe, autoritatea competentă în sensul convențiilor bilaterale sau multilaterale în materie de fiscalitate sau, dacă nu există o astfel de autoritate, orice altă autoritate competentă pentru eliberarea certificatelor de rezidență în scopuri fiscale.

Art. 6. Definiția plății dobânzilor. (1) În sensul prezentei directive, prin „*plata unor dobânzi*” se înțelege:

(a) dobânzi plătite sau înregistrate în cont, legate de creanțe de orice fel, însoțite sau nu de garanții ipotecare sau de o clauză de participare la beneficiile debitorului, în special veniturile din fonduri publice și din obligațiuni de împrumut, inclusiv primele și loturile atașate acestora; penalitățile pentru întârzierea plăților nu sunt considerate plată a unor dobânzi;

(b) dobânzi acumulate sau capitalizate obținute cu ocazia cesionării, a rambursării sau a achiziționării creanțelor menționate la litera (a);

(c) venituri provenite din plata unor dobânzi, fie în mod direct, fie prin intermediul unei entități menționate la articolul 4 alineatul (2), distribuite prin:

(i) OPCVM-uri autorizate în conformitate cu Directiva 85/611/CEE;
(ii) entități care beneficiază de opțiunea prevăzută la articolul 4 alineatul (3) și

(iii) organisme de plasament colectiv cu sediul în afara teritoriului menționat la articolul 7;

(d) venituri realizate cu ocazia cesionării, a rambursării sau a achiziționării unor părți sau a unor unități în următoarele organisme și entități, când acestea investesc în mod direct sau indirect prin intermediul altor organisme de plasament colectiv sau entități menționate în continuare mai mult de 40 % din activele lor în creanțele prevăzute la litera (a):

(i) OPCVM-uri autorizate în conformitate cu Directiva 85/611/CEE;
(ii) entități care beneficiază de opțiunea prevăzută la articolul 4 alineatul (3);

(iii) organisme de plasament colectiv cu sediul în afara teritoriului menționat la articolul 7.

Cu toate acestea, statele membre nu pot să includă veniturile menționate la litera (d) în definiția dobânzii decât în măsura în care aceste venituri corespund unor venituri care, în mod direct sau indirect, provin din plata unor dobânzi în sensul literelor (a) și (b).

(2) În ceea ce privește alineatul (1) literele (c) și (d), în cazul în care un agent plătitor nu dispune de nici un element privind partea din venituri care provine din plata unor dobânzi, valoarea globală a veniturilor se consideră ca fiind plată de dobânzi.

(3) În ceea ce privește alineatul (1) litera (d), în cazul în care un agent plătitor nu dispune de niciun element privind procentul de active investit în creanțe sau în părți sau unități definite în alineatul în cauză, acest procent se consideră a fi mai mare de 40 %. Când agentul plătitor nu este în măsură să determine valoarea venitului realizat de beneficiarul efectiv, venitul se consideră ca fiind produsul cesionării, al rambursării sau al achiziționării părților sau a unităților în cauză.

(4) În cazul în care dobânzile definite la alineatul (1) se plătesc sau se creditează în contul unei entități menționate la articolul 4 alineatul (2) și dacă această entitate nu beneficiază de opțiunea prevăzută în articolul 4 alineatul (3), aceste dobânzi se consideră a fi plata unor dobânzi efectuată de entitatea în cauză.